



# Svar på remiss - ett förtydligat brottförebyggande ansvar för socialnämnden

S2023/03181

Botkyrka kommun har valts ut som remissinstans för lagförslaget i utredning ovan. Socialnämnden har delegerats att svara på remissen för kommunens räkning. Nedan följer Botkyrka kommuns synpunkter på förslaget.

På ett övergripande plan ställer sig kommunen positiv till förslaget. Botkyrka kommun arbetar redan för att förebygga och motverka kriminalitet, särskilt gentemot unga.

Samtidigt anser kommunen att det är svårt att helt överblicka detta förslags konsekvenser både utifrån att det är relativt generellt hållet samtidigt som det också är ett flertal andra lagförslag ute på remiss som kommer att påverka socialtjänsternas arbete. Det är svårt att helt överblicka hur stora konsekvenserna blir om samtliga förändringar genomförs parallellt med varandra. Kommunen ser positivt på möjligheten att arbeta stöttande för att motverka kriminalitet men vill samtidigt säkerställa att inte socialtjänstens brottsförebyggande uppgifter medför ett minskat förtroende från de enskilda som faktiskt är i behov av socialtjänstens stöd.

Utöver detta uppstår vissa frågor till följd av delar i förslaget, dessa redogörs för under respektive rubrik nedan.

*Socialnämnden ska arbeta för att förebygga och motverka kriminalitet*

Kommunen delar den uppfattning som läggs fram på sida 33, andra stycket, om att socialnämndens fokus ska vara social brottsprevention snarare än situationell brottsprevention. Kommunens erfarenhet är dock att det krävs ett fokus på båda områdena och att det i dagsläget finns ett stort behov av situationella – individanpassade – insatser. Detta gäller i synnerhet barn och unga som önskar ta sig ur en kriminell livsstil. I denna del krävs också en tydligare samverkan mellan socialtjänst och polis främst gällande ansvarsfördelning. Om det är så att socialtjänsten förväntas ta ett större ansvar för att skydda enskilda behövs det även stöd i att ta fram insatser som är lämpade för detta. Det går inte heller att helt bortse från det situationella brottsförebyggande ansvaret i form av att kommunen har vissa platser där exempelvis narkotikaförsäljning och/eller annan kriminell verksamhet kommer att pågå. Socialnämnden kommer även i denna del behöva vara involverad genom att ha god kännedom om vilka platser i kommunen som är mer utsatta. Socialnämnden måste ha ett bra sätt att ta emot och dela



information med trygghetsfältare eller andra personer som arbetar uppsökande.

En ytterligare fråga som väcks utifrån förslaget är hur långtgående socialtjänstens ansvar för insatser gentemot vuxna ska vara och om detta ska motsvara stödet som redan erbjuds till barn och unga. Om det utökade ansvaret också medför att socialtjänsten förväntas erbjuda fler konkreta insatser för vuxna kommer detta innebära ett behov av både fler konkreta exempel på sådana insatser men också en omfattande omställning i arbetet och en omfattande ekonomisk kostnad.

Kommunen är positiv till möjligheten att ge mer stöd för vuxna i kriminalitet men anser att om det är detta som förväntas behöver detta tydligt framgå och rätt resurser erbjudas.

*Socialnämnden ska arbeta aktivt för att förebygga och motverka kriminalitet bland barn och unga*

Kommunen ställer sig bakom detta förslag. Kommunen delar uppfattningen att det är viktigt att säkerställa att rätt personer får rätt insats oavsett vem denne är eller vilken ”grupp” denne tillhör. I avsnittet problematiseras att socialtjänsten har svårt att få in rätt information i tillräckligt god tid för att skydda barn från att avancera in i grövre kriminalitet och att det behövs bättre kunskap för att kunna upptäcka tidiga riskfaktorer. Kommunen delar denna uppfattning och anser att ett större fokus behöver läggas på yngre barn som uppvisar ett normbrytande beteende även innan det förekommit tecken på inblandning i kriminalitet.

Vidare efterfrågar kommunen en tydlighet avseende möjligheten att dela information med andra aktörer. Diskussioner om uppluckrande av sekretessregler förs redan i ett stort antal sammanhang, och kommunen anser inte i dagsläget att det nödvändigtvis skulle vara lämpligt med ytterligare sådana förändringar. Det som däremot vore lämpligt vore ett nationellt kunskapsstöd om förutsättningarna att dela information mellan samhällets olika aktörer för att säkerställa en likvärdig tillämpning av de befintliga regelverken oavsett vilka personer, enheter eller kommuner som är involverade. En tydlighet i dessa delar kan också leda till ett ökat informationsutbyte och möjligheten att fånga upp tidigare signaler.

I utredningen ”Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn” (DS 2023:15) lämnas som förslag att socialtjänster i olika kommuner ska få en utökad möjlighet att bryta sekretessen mellan sig i ärenden som berör unga som är involverade i kriminalitet. Detta är ett konkret exempel på en åtgärd som kan stärka socialtjänstens möjlighet att förebygga kriminalitet bland barn. Möjligheten att utbyta information både generellt och på individnivå mellan kommuner är något som kommer vara till nytta för att socialtjänsten ska kunna uppfylla sitt brottsförebyggande ansvar.



*Socialtjänsten bör använda mer ändamålsenliga insatser och i större utsträckning använda kunskapsbaserade, manualbaserade metoder och standardiserade bedömningsmetoder.*

Kommunen delar uppfattningen att fler manualbaserade metoder bör användas och att bedömningsmetoder bör standardiseras i större utsträckning. Det är viktigt att landets socialtjänster ges bra förutsättningar för att kunna tillämpa denna typ av arbetssätt då det både kommer kräva mer faktiskt stöd och fler resurser under övergångsperioden till ett sådant arbetssätt. I denna del måste det också särskilt påpekas att en omställning till ett mer manualbaserat arbetssätt kommer medföra kostnader för kommunerna. Det vore i denna del bra med ett ökat erfarenhetsutbyte kommuner emellan kring vilka insatser och metoder som gett önskvärda eller icke-önskvärda resultat och varför.

*Att socialtjänsten får ett utpekat ansvar i det brottsförebyggande arbetet innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.*

Kommunen ställer sig bakom detta och önskar att respektive huvudmans ansvar i så stor mån som möjligt tydliggörs för att motverka att arbetet faller mellan stolarna, både på generell och individnivå. En utökad samverkan mellan samhällets samtliga aktörer som har ett brottsförebyggande ansvar är en nyckel för att respektive part ska kunna uppfylla sitt ansvar.